

IN DIT NUMMER:

VAN DE VOORZITTER	1
LEZING VEEHOUDER JAN DUIJDAM	2
STUDENTEN PRESENTEREN STELLINGEN	2
NATUURWERKDAG 2009	3
TORENBOEK MAX FARJON	3
WOORD VAN BURGEMEESTER VERHOEVEN	4
POLITIEK DEBAT	5
LEZING VEILIGHEID DOOR NICO MAAS	5
ANV CRANENDONCK STELT ZICH VOOR	6
GEBIEDSCONTRACT STIMULERINGSKADER GROEN BLAUWE DIENSTEN	6
BLOEMRIJKE PERCEELSRANDEN	7
AGENDA	7

**WELKOM AAN
ONZE NIEUWE
LEDEN:**

Piet van Ansem

Henk van Dijk

Patrick van der Kruis

VAN DE VOORZITTER

Beste leden,

Hoewel wat laat wil ik u toch een gezond en fijn 2010 wensen. Wij als bestuur hebben er weer zin in. Een nieuw jaar met nieuwe activiteiten. De afgelopen tijd hebben we niet stil gezeten. Ondertussen hebben de vier HAS studenten hun 'veldonderzoek' afgesloten. Ze zijn nu druk doende met de analyse. Afgelopen week hadden ze een bijeenkomst met enkele leden. De rapportage komt binnenkort. We zullen daar nog uitge-

breid kennis van gaan nemen.

Het jaar 2010 is het jaar van de biodiversiteit. Onze vereniging doet mee in een project "Vrienden van de Patrijs". Op dit moment staat het project in de steigers. Het is een mooi project met veel deelnemers: Brabants Landschap, Gemeente Heeze-Leende, IVN Heeze-Leende, WBE "Cranendonck" en ZLTO Kempen zuidoost. Een aantal potentiële deelnemers overweegt deelname.

U vindt in deze nieuwsbrief

ook een stukje van Harrie Vissers over Agrobiodiversiteit.

We hebben overleg gevoerd met onze collega vereniging in Cranendonck. Zij stellen zich voor in deze nieuwsbrief. Vraag die centraal stond was hoe kunnen we samenwerken? We hebben afgesproken elkaar op de hoogte te houden van de wederzijdse activiteiten. Uitnodigingen voor lezingen en bijeenkomsten gaan we uitwisselen.

*Uw voorzitter,
Janus van Hooff*

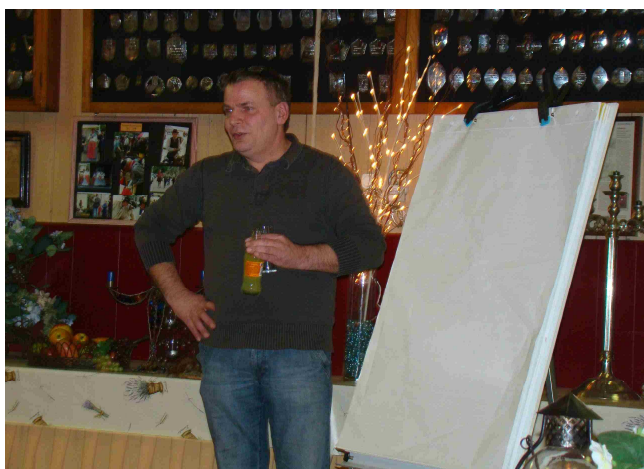
Winters zicht op het Worteleindje (foto E. van Asten)

LEZING VEEHOUDER JAN DUIJNDAM UIT HET GROENE HART

Op donderdag 21 januari hield veehouder Jan Duijndam een lezing voor de HHH leden in de Hospes.

Jan ligt met zijn bedrijf tegen de stad Delft en vertelde de toehoorders over zijn ervaringen van de afgelopen jaren waarbij hij met zijn bedrijf in het nauw werd gedreven door diverse grondgebruikers om hem heen.

Omdat hij perse wilde blijven boeren en niet uitgekocht wilde worden, is hij in gesprek gebleven met alle partijen waarbij hij niet afwachte maar zelf met voorstellen en ideeën bleef komen. Uiteindelijk heeft dit geleid tot een winstgevend multifunctioneel boerenbedrijf met drie takken: vee, natuurbeheer en educatie. "Als je in een gebied zit waar het landschap niet toelaat dat je heel efficiënt kan boeren, is het niet

Jan Duijndam tijdens zijn presentatie (foto T.v.Dijk)

mogelijk om met alleen boeren de kost te verdienen" aldus Jan. Verbrede landbouw ziet hij niet als oplossing, multifunctionele landbouw heeft volgens hem wel toekomst. Op dit moment wordt hij door de burgers in zijn omgeving gezien als voorbeeldboer.

Maar Jan blijft eerlijk: "Door de ligging van mijn bedrijf heb ik voor een andere manier van boeren gekozen, ik heb mijn kansen gepakt. Maar als ik in de Flevopolder had gewoond was ik gewoon productieboer gebleven".

Aansluitend aan de lezing van veehouder Jan Duijndam werd door de 4 HAS studenten, die momenteel werken, aan een visie voor onze vereniging een aantal stellingen gepresenteerd.

De aanwezigen werden uitgenodigd mbv rode of groene post-its aan te geven of zij het wel of niet eens waren met een stelling. De stellingen waren afgeleid van de resultaten van de enquête die de studenten recent gehouden hebben onder een aantal leden. Er ontstond een levendige discussie tussen de aanwezigen.

Binnenkort worden de resultaten van de enquête en een voorstel voor een visie aan het bestuur gepresenteerd.

STUDENTEN PRESENTEREN STELLINGEN

De discussie over de stellingen onder leiding van de 4 HAS studenten (foto T.v.Dijk)

Algemene ledenvergadering op woensdag 14 april

U wordt nog uitgenodigd.

Onze penningmeester wil u hartelijk danken voor uw stem bij de Rabobank actie 'steuntje in de rug'

NATUURWERKDAG 2009

De samenwerking bij de organisatie van de Natuurwerkdag tussen Staatsbosbeheer en onze Plattelandsvereniging leidde tot een prima resultaat. Met ca. 110 deelnemers waren we, zeker in Noord-Brabant, de grootste actieve groep. Waarschijnlijk zelfs van Nederland!

Onze werkgroep Natuurwerk was al vroeg aanwezig om de tent op te zetten, verkeersborden te plaatsen, banners op te hangen en het parkeren te begeleiden. Er deden ook enkele grotere groepen mee: Scouting Burgemeester Welschen, Philips Miplaza en

zorgboerderij Klaterspeel.

Tijdens de dag, die met stralend mooi weer begon, zijn er dennetjes en berken in de ponywei omgezaagd. Leden van onze werkgroep hadden hun uitdaging in een moerasbos. Daar zijn de nodige berken omgezaagd zodat er weer licht op de grond komt. Er staat een mooie fotoreportage op de website die goed laat zien wat we met z'n allen uitgevoerd hebben. Zie: www.hei-heg-hoogeind.dse.nl onder rubriek fotoalbum/activiteiten.

Ook de film van deze dag, gemaakt door Hanneke Heuts-Seelen, is hier te zien.

Ook een aspirant lid van onze vereniging werkte mee: Perry van Velthoven. Volgend jaar doet hij weer mee! (foto Erik van Asten)

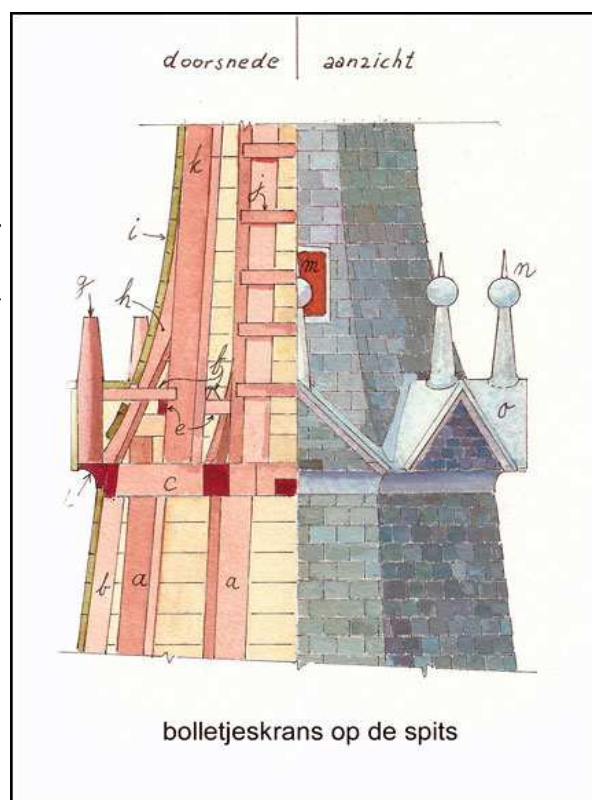
TORENBOEK VAN MAX FARJON

Begin maart verschijnt van ons lid Max Farjon een uniek boek over de Toren van Leende. Een boek in atlasformaat met ca. 270 full colour pagina's waarop meer dan 80 unieke, met aquarelverf ingekleurde, schaaltekeningen, die de 15^e eeuwse toren van top tot teen onthullen. Maar het boek reikt veel verder dan pure bouwkunde: aan de toren verwante elementen zoals het orgel, de klokken en het uurwerk zijn getekend en voorzien van technische toelichting. De bouw van de toren wordt tevens in een historische context geplaatst. Zo wordt ingegaan op de verschillende overeenkomsten tussen de toren van Leende en andere torens in Brabant, hoe men te werk is

gegaan bij de bouw van de toren, hoe de maatschappij er destijds uitzag en welke gebeurtenissen in de loop der eeuwen invloed hadden op het uiterlijk van de toren. Het boek onthult talloze geheimen. Bijvoorbeeld dat de spits vroeger twee bollen had, dat de toren vroeger een nacht als gevangenis heeft gediend, dat de klokken vroeger gesmeerd werden met olijfolie en dat de toren voorheen een wijzerplaat had met slechts een wijzer.

Een boek wat zeker niet in uw boekenkast mag ontbreken! Nieuwsgierig geworden: nadere informatie treft u aan op de website www.detorenanleende.nl

Stichting "de Toren van Leende"
Jac Staals

PLATTELANDSVERNIEUWING MET RESPECT VOOR ELKAAR DAN IS SUCCES VERZEKERD

In onze rubriek

'Plattelandsvernieuwing betekent voor.....' is deze keer het woord aan burgemeester Verhoeven van de gemeente Heeze-Leende.

Graag geef ik gehoor aan het verzoek van ZLTO voorzitter Janus Scheepers om de pen van hem over te nemen.

Ik ben erg onder de indruk van de prestaties van Hei, Heg en Hoogeind maar vooral van hun manier van werken. Een open en eerlijke dialoog naar alle betrokkenen. Daar kunnen velen nog wat van leren. Helaas willen sommigen, als we het hebben over platteland, vooral behouden wat we hebben. Men poogt via regelgeving of acties beperkingen op te leggen aan de huidige gebruikers van het platteland. In de praktijk blijkt vaak dat deze mensen op grote afstand staan van de werkelijkheid en de dagelijkse praktijk.

Wellicht kan ik dat laatste het beste toelichten met een voorbeeld uit mijn recente bestuursverleden. Toen ik burgemeester was op Ameland waren er tal van organisaties die de eilanders beperkingen wensten op te leggen en al eeuwen oude tradities te verbieden, vanuit de filosofie dat alles wat er nu is behouden moet blijven en

er niets mocht veranderen.

Hierbij waren twee opmerkelijke zaken waar te nemen. Op de eerste plaats ging men vreemd genoeg totaal voorbij aan de eilandbewoners zelf. En wie hadden er voor gezorgd dat de Waddeneilanden en de

Burgemeester P. Verhoeven (foto gemeente Heeze-Leende)

Waddenzee na eeuwen op dit prachtige niveau waren. Precies, op de eerste plaats de natuur zelf én natuurlijk de eilandbewoners. Zij hebben al eeuwen bewezen op een verantwoorde manier met hun omgeving om te gaan. Het tweede opmerkelijke was dat veel van de mensen die zo hard riepen dat er beperkingen opgelegd moesten worden en zogenaamd opkwamen voor het behoud van de natuur

in het waddengebied, weliswaar lid waren van een vereniging, die het behoud van het waddengebied hoog in het vaandel had staan maar diezelfde leden kwamen vaak uit de Randstad. En leden onder de eilandbewoners waren

heden wordt, of je wilt of niet, geschiedenis. Je kunt natuurlijk wel de toekomst gunstig beïnvloeden. Daarom raad ik jullie vooral aan goed te kijken en luisteren naar de bewerkers en beheerders van bepaalde gebieden. Zij hebben de afgelopen decennia een bepaald gebied met een bijzondere waarde bepaald. Immers zij hebben een belangrijk aandeel gehad in het huidige resultaat. Treed op een open en eerlijke manier je partners tegemoet zoals we dat ook van Hei, Heg en Hoogeind gewend zijn en dan is ook in de toekomst plattelandsvernieuwing succes verzekerd.

*Paul Verhoeven
Burgemeester Heeze-Leende*

Ik ben bijzonder trots op het feit dat oud minister van landbouw Natuurbeheer en Voedselkwaliteit Dr. Cees Veerman de pen van mij wil overnemen. Hij heeft mij in het verleden toevertrouwd dat hij zijn vrouw eeuwige liefde en trouw heeft gezworen tijdens een wandeling in een van onze natuurgebieden. Dat moet toch voldoende inspiratie zijn voor een heel mooi artikel in het blad van Hei, Heg en Hoogeind.

er nauwelijks. Ja, en dan is het natuurlijk gemakkelijk om op afstand te roepen dat de eilanders fout bezig zijn en dus beperkingen opgelegd moeten worden.

Het moraal van mijn betoog is dat de situatie in onze regio niet veel verschilt met andere regio's. Gelukkig hoef ik jullie als verstandige lezers van Hei, Heg en Hoogeind niet uit te leggen dat je het heden niet kunt vasthouden. Het

POLITIEK DEBAT

Op woensdag 27 jan jl. werd in café zaal de Hospes een politiek debat gehouden tussen de fractieleiders van de politieke partijen uit de gemeente Heeze-Leende. De avond werd uitstekend geleid door Leo Clemens uit Bergeijk. Hieronder een korte samenvatting door bestuurslid Henk Antonissen .

“De politiek van Heeze-Leende gaat in de nieuwe raadsperiode weer luisteren naar de boeren en de burgers. Voor een deskundige en daadkrachtige uitvoering van het plattelandsbeleid heeft Hei, Heg en Hoogeind uit Leenderstrijp alles in huis. Samenwerken is daarom vanzelfsprekend. Respect en vertrouwen staan daarbij voorop.” Dat was de conclusie van het plattelandsdebat tussen woordvoerders van de huidige politieke partijen in een goed gevulde Hospes te Leenderstrijp.

Plattelandsvereniging Hei, Heg en Hoogeind organiseerde dit debat om een nieuwe start te maken in de samenwerking met de gemeente Heeze-Leende in de periode 2010-2014.

Samenwerken en de rol daarbij van belangenorganisaties zoals Hei, Heg en Hoogeind, boeren actief betrekken bij het landschapsonderhoud, meer aandacht voor de natuureducatie van de jeugd en het bevorderen van de leefbaarheid van het platteland waren hot items tijdens het debat.

Een geslaagde avond. Als de beloftes worden nagekomen kunnen er nog veel mooie initiatieven ontstaan.

Nico Maas
(Foto: brandweer Heeze-Leende)

LEZING VEILIGHEID IN EN ROND HET HUIS DOOR NICO MAAS

Op woensdag 13 januari werd door veiligheidsdeskundige Nico Maas uit Leende in de Hospes een lezing gehouden met als thema “veiligheid in en rond het huis”

Het was een zeer interessante maar bovenal leerzame avond. Nico ging uitgebreid in op gevaren als brand, koolmonoxide vergiftiging etc. Hoe deze te voorkomen (“in ieder huis horen rookmelders”) en wat te doen wanneer het onverhoopt toch voorkomt. Met name blusmiddelen werden in detail behandeld. Het merendeel van de aanwezigen bleek poederblussers in huis te hebben, een blusmiddel dat Nico afraadt vanwege de desastreuze gevolgen voor elektrische apparatuur.

Daarnaast werd ook stilgestaan bij aansprakelijkheid van ongevallen op het bedrijf. In verband hiermee werd door een van de aanwezigen terecht de situatie rondom het bouwen van carnavalswagens in boerenschuren aangehaald. Speciale aandacht was er ook voor typische gevaren op het platteland zoals het risico met gassen die vrijkomen in de gierput. (Niet lassen boven de roosters) Kortom, een boeiende avond die de aanwezigen aan het denken heeft gezet.

De deelnemers aan het debat, vlnr: Frans Maas (FMVJEO), Jos van Bree (VVD), Toon Bosmans (PvdA), Jack de Turck (SHL) en Peter Vertogen (CDA), Rechts discussieleider Leon Clemens. Voor de pauze zat Piet Vos namens SHL aan de tafel. (Foto Martin Broekhuysen)

ANV CRANENDONCK STELT ZICH VOOR:

Sinds 3 augustus beschikt ook de gemeente Cranendonck over een agrarische natuurvereniging. ANV Land van Cranendonck zet zich in voor een buitengebied waarbij mooie natuur en agrarische activiteiten hand in hand gaan. Het initiatief voor de vereniging is na gedegen voorwerk ontstaan vanuit de Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (ZLTO), maar is veel breder dan alleen de agrarische sector. Iedereen die het buitengebied een warm hart toedraagt kan lid worden van Land van Cranendonck. Als het aan de initiatiefnemers ligt worden allerlei projecten en initiatieven, die betrekking hebben op het beheer van het landelijke gebied, via de plaatselijke natuurvereniging op elkaar afgestemd en uitgevoerd.

Agrarische Natuurvereniging Land van Cranendonck streeft naar een buitengebied waarbij er ruimte is voor iedereen die er woont, werkt of recreëert. 'Iedereen die een

binding voelt met dit gebied, variërend van agrariërs tot grondeigenaren en van burgers tot leden van (natuur) verenigingen, kan lid worden van Land van Cranendonck. Mensen met ideeën, maar ook Cranendonckers die de handen uit de mouwen willen steken zijn welkom. Gezamenlijk zijn we in staat om naast de natuur ook de land-, tuin- en akkerbouw in het buitengebied tot volle wasdom te laten komen. Mogelijke projecten zijn: aangepast weidebeheer en het herstel en beheer van particuliere gronden, of het verrichten van snoeiwerkzaamheden tijdens de landelijke natuurwerkdag.

De gemeente Cranendonck kent een grote diversiteit aan bos- en natuurgebieden. Dit loopt uiteen van loof- en naaldbossen tot heidevelden en moerasgebieden. Voorbeelden zijn: de Pan, 't Goor, Grote Heide,

Buulder Berg, de Ringselvennen, het Buulderbroek, het Cranendoncks Bos en de Weerter- en Buulderbergen. Deze natuurgebieden worden afgewisseld met akkers en weilanden, welke vaak met elkaar verweven zijn.

Cranendonck heeft veel mooie, afwisselende natuur. Maar er zijn ook bedreigingen. Wij willen voorwaarden en voorzieningen treffen om deze gevaren te beteugelen. Zo is het vele vrachtverkeer van Maarheeze naar Sterksel bijvoorbeeld een bedreiging voor de reeën in dit gebied. Ook zijn de laatste jaren veel boeren gestopt met hun bedrijf. Daardoor staan veel schuren en stallen momenteel te verpauperen. Ook hier moet iets aan gedaan worden. Verder willen wij agrariërs en/of landeigenaren er toe bewegen om alternatieve gewassen te kweken en zo te zorgen voor een afwisselend landschap. Voorop staat echter dat het allemaal rendabel is.

www.landvancranendonck.nl

GEBIEDSCONTRACT STIMULERINGSKADER GROEN BLAUWE DIENSTEN

Op maandag 21 december 2009 vond de ondertekening plaats van het "Gebiedscontract Stimuleringskader Groen Blauwe Diensten" in het Streekhuis te Cranendonck. De gemeenten Bergeijk, Cranendonck, Eindhoven, Heeze-Leende, Valkenswaard, Veldhoven, Brabants Landschap, Waterschap de Dommel en de provincie Noord-Brabant hebben daarin gezamenlijk afspraken vastgelegd voor het versterken van landschaps- en natuurwaarden.

In totaal wordt in de genoemde gemeenten in 4 jaar tijd 1.058.000 euro geïnvesteerd. De gemeente Heeze-Leende heeft voor de periode 2010-2013 een bedrag van 60.000 euro gereserveerd. Dit bedrag wordt door de provincie aangevuld tot 120.000 euro. Van dit bedrag moet mini-

maal 83% ook echt aan het landschap en de natuur worden besteed! De rest mag men besteden aan o.a. coördinatie, cursuskosten en communicatie.

Een uitvoeringskaart laat zien welke pakketten waar gesubsidiëerd wordt in ons gebied. Je kunt daarbij denken aan knotbomen, hakhoutsingels, elzensingels en solitaire bomen maar ook poelen en faunaranden. Peter Kerkhofs en Peter van Rijsingen zijn vanuit onze Plattelandsvereniging en ZLTO bij de invulling van de uitvoeringskaart nauw betrokken geweest.

Het wachten is nu op de aanstelling van een veldcoördinator. Zijn taak bestaat uit het voorlichten van geïnteresseerden en het verzorgen en begeleiden van de subsidieaanvragen.

BLOEMRIJKE PERCEELSRANDEN: GOED VOOR NATUUR EN BOER

Het jaar 2010 is het jaar van de biodiversiteit. Reden om Harrie Vissers, programmaleider Biodiversiteit van de provincie Noord-Brabant, te vragen een stukje over agrobiodiversiteit te schrijven. Harrie is werkzaam binnen het bureau Ecologie van de provincie Noord Brabant.

Kruidenrand (foto: Harrie Vissers)

Perceelsranden van graslanden en akkers krijgen meerwaarde voor biodiversiteit en voor de landbouw wanneer deze uit agrarisch gebruik worden genomen en worden ingezaaid met bloemrijke zaadmengsels.

Functionele agrobiodiversiteit is het versterken van het natuurlijk vermogen om ziekten en plagen te beheersen in cultuurgewassen door de biodiversiteit te stimuleren. Hoe werkt dat? In perceelsranden kunnen gunstige voorwaarden voor natuurlijke vijanden worden gecreëerd door het aanleggen van bloemrijke stroken om natuurlijke vijanden te lokken en te voeden. Bloemen leveren nectar en de kruiden bieden mogelijkheden voor overwintering. Natuurlijke vijanden van

luizen zijn loopkevers, gaasen zweefvliegen, lieveheersbeestjes, roofwantsen en sluipwespen. Deze dieren zorgen ervoor dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen om luizenplagen op het perceel te bestrijden drastisch kan worden verminderd. De inkomstendering vanwege het lagere beteelde areaal kan hiermee voor een deel worden gecompenseerd. Erg belangrijk is de samenstelling van het gebruikte zaadmengsel. Vliegende insecten hebben het hele jaar door nectar nodig. Daarom moet er het hele jaar door iets bloeien.

Perceelsranden die rijk zijn aan insecten en met een variatie aan bloeiende plantensoorten vormen ook een leefgebied voor allerlei andere dieren. Er zijn schuilmogelijkheden en er is een

ruim aanbod van voedsel. Soorten die je er kunt aantreffen zijn onder meer de veldleeuwerik, graspieper, patrijs, muizen en vlinders. En hiervan profiteren weer roofvogels. Voor een goed broedsucces is het wel van belang dat de strook niet wordt gebruikt als rijpad.

Kruidenrijke stroken die uit agrarische productie worden genomen, voorkomen ook dat meststoffen in het oppervlaktewater belanden. Zo kan ook in de sloot de biodiversiteit toenemen. Bovendien zijn deze stroken aantrekkelijk voor boer en recreant om te zien. Zij dragen bij aan het imago van de agrarische ondernemer.

Door de stroken in ecologische samenhang met elkaar aan te leggen, ontstaat er een groene dooradering van het agrarisch gebied. Dieren kunnen via deze zones van het ene leefgebied naar het andere pendelen.

Om goed te kunnen functioneren voor biodiversiteit en natuurlijke plaagbestrijding dienen de randen een breedte te hebben van ten minste 4 meter. Bemesting en gebruik van bestrijdingsmiddelen zijn uit de boze.

De aanleg en beheer van kruidenrijke perceelsranden is opgenomen in het stimuleringskader groene en blauwe diensten.

Harrie Vissers
Provincie Noord-Brabant

Plattelandsvereniging Hei, Heg & Hoogeind streeft naar een mooi buitengebied waar natuur, landschap en gezonde boerenbedrijven naast elkaar kunnen bestaan

Informatie over onze activiteiten vindt u op www.hei-heg-hoogeind.dse.nl

Redactie Nieuwsbrief:

Erik van Asten
Ton van Dijk
Peter Kerkhofs
Frans Rutten

Contactadres:

hei-heg-hoogeind@dse.nl

AGENDA:

Zaterdag 27 februari
Natuurwerkdag met IVN

Woensdag 14 april
Algemene jaarvergadering

Zondag 16 mei
Wandeling door Leenderstrijp

Woensdag 10 november
Najaarsvergadering

De uitgebreide agenda waarbij ook de activiteiten van de werkgroepen zijn weergegeven vindt u op onze website